

Projekt

z dnia 18 grudnia 2018 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ZAKROCZYMIU**

z dnia 2018 r.

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Zakroczym na 2019 rok”**

Na podstawie art.4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2018 poz. 2137) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, 1490 i 1669) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Zakroczym na 2019 rok”, w brzmieniu określonym w załączniku do Uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Gminna Komisja Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
w Zakroczymiu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zakroczym na rok 2019

GMINA ZAKROCZYM

1. Wprowadzenie

Zapobieganie problemom uzależnień i ograniczanie szkód nimi spowodowanych wymaga kompleksowych, przemyślanych i zaplanowanych działań. W Polsce są one prowadzone zarówno na poziomie krajowym i wojewódzkim, jak również lokalnym, poprzez gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz programy przeciwdziałania narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Zakroczym na 2019 rok oparty został o lokalną diagnozę problemów uzależnień. Także rozwiązania i działania w nim zaproponowane zostały dostosowane do aktualnie rozpoznawanych zagrożeń i potrzeb naszej gminy.

Program wpisuje się w całości w Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zakroczym na lata 2018-2023. Jego adresatami są zarówno uzależnione i ich rodziny, wymagające kompleksowej, specjalistycznej pomocy jak również wszyscy mieszkańcy Zakroczymia - dzieci, młodzież i dorośli - do których adresowane są działania profilaktyczne. Swoim zasięgiem program obejmuje także lokalnych sprzedawców napojów alkoholowych.

2. Podstawy prawne

Obowiązek corocznego uchwalania niniejszego Programu wynika wprost z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016r., poz. 487 z późn. zm.) oraz z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017r. poz. 783).

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017r., poz. 1875), a zadania własne gminy z zakresu prowadzenia profilaktyki i terapii w zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom alkoholizmu i narkomanii wynikają z odpowiednich ustaw (Dz. U. z 2016r., poz. 487 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2017r. poz. 783 odpowiednio).

3. Uzależnienia jako problem społeczny

Uzależnienia od środków psychoaktywnych, jakimi są alkohol i narkotyki, powoduje wiele szkód osobistych, zdrowotnych i społecznych w życiu osób uzależnionych, ich rodzin, ale także społeczności lokalnych, w których żyją. Bardzo często pociągają za sobą kolejne problemy – ubóstwo, niepełnosprawność, przemoc w rodzinie, bezrobocie, przestępczość. Całość opisanych zjawisk przekłada się na degradację stosunków społecznych oraz degradację otoczenia, w którym mieszkańcy tych małych ojczyzn żyją, mieszkają i pracują.

Warto podkreślić negatywny bilans kosztów, jakie ponosi społeczeństwo, w walce z uzależnieniami w stosunku do wątpliwych zysków z uzyskiwanych zezwoleń. Na tę sprawę należy spojrzeć znacznie szerzej i pamiętać nie tylko o niszczeniu więzi społecznych ale także o negatywnych gospodarczych konsekwencjach uzależnień. Dla samego problemu alkoholowego koszty te wg szacunków WHO szacowane są na ok. 1,3% PKB.

4. Diagnoza problemów uzależnień w Gminie Zakroczym

Problemy związane z używaniem środków psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy zidentyfikowano w kompleksowej diagnozie problemów społecznych przeprowadzonej w gminie Zakroczym w grudniu 2015 roku.

4.1 Alkohol wśród osób nieletnich – Gmina Zakroczym

Alkohol spożywany przez osoby nieletnie jest znacznie bardziej groźny dla tkanki społecznej i dla nich samych, niż ten spożywany przez osoby dorosłe. Dostrzega to również ustawodawca zakazując sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

Poniżej przedstawione dane jasno pokazują, **że dzieci i młodzież nie mają problemu ze zdobyciem alkoholu, mimo ustawowego zakazu ich sprzedaży.** W tym kontekście należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, że niemal $\frac{3}{4}$ osób biorących udział w badaniu słyszało o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim a sami zainteresowani uważają, że nie mają większych problemów z zakupieniem produktów alkoholowych (1/5 uczniów szkół podstawowych i prawie połowa gimnazjalistów bez problemu kupuje alkohol).

Dosyć jasno przekłada się to na spożycie alkoholu przez nieletnich, gdyż **prawie 2/3 tych samych osób uważa, że osoby nieletnie mają duże lub bardzo duże problemy z alkoholem.** Z drugiej strony sami gimnazjaliście deklarują, że 1/5 z nich pije alkohol często, a ponad 1/3 doświadczyła upojenia alkoholowego.

Fakty o spożyciu:

- 69% osób biorących udział w badaniu osób uważa, że problem spożywania alkoholu przez osoby nieletnie jest „bardzo duży” i „duży”
- 7% uczniów szkół podstawowych miało już kontakt z alkoholem
- 56 % gimnazjalistów miało już kontakt z alkoholem
- 18% gimnazjalistów pije alkohol często
- 37 % gimnazjalistów doświadczyło upojenia alkoholowego

Fakty o dostępności:

- 73% osób słyszało o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim
- 89% zadeklarowało, że spotyka na terenie gminy młodzież będącą pod wpływem alkoholu
- 19% uczniów szkół podstawowych przyznaje, że osoba w ich wieku nie ma problemów z zakupem alkoholu na terenie gminy⁵
- 44% gimnazjalistów przyznaje, że osoba w ich wieku nie ma problemów z zakupem alkoholu na terenie gminy

4.2 Alkohol wśród osób dorosłych – Gmina Zakroczym

Zgodnie z poznanymi faktami **co drugi mieszkaniec Gminy Zakroczym ma bliski kontakt (rodzina lub sąsiad) z osobą, która nadużywa alkoholu.** Oznacza to, że połowa mieszkańców Gminy Zakroczym doświadcza szkodliwości picia alkoholu a znaczna część jest od niego uzależniona.

Fakty:

- 69% osób uważa, że problem jest „bardzo duży” i „duży”
- 51% osób ma w rodzinie kogoś nadużywającego alkoholu
- 14% osób mieszka z osobą nadużywającą alkoholu
- 46% osób ma w sąsiedztwie osobę nadużywającą alkoholu
- 88% osób zna z widzenia osobę nadużywającą alkoholu

4.3 Spożywanie alkoholu – miejsca publiczne i osoby nietrzeźwe – Gmina Zakroczym

Poniższe dane są niepokojące i wymagają zdecydowanych działań. Wynika z nich jednoznacznie, że **¾ mieszkańców Gminy ma kontakt z jawnym łamaniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi**. Ustawa ta bezpośrednio penalizuje spożywanie alkoholu w punkcie sprzedaży lub w jego obrębie (art. 14 Ustawy) oraz sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym (art. 15 Ustawy). Ważnym zagadnieniem jest brak zgłoszeń do GKRPA o tych zdarzeniach. Może to wynikać z akceptacji społecznej dla tego typu zachowań lub z braku wiedzy, że należy takie sytuacje zgłaszać. **Jest tu wyraźne miejsce na działanie informacyjne i edukacyjne.**

Fakty:

- 94% respondentów spotyka osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych
 - 43 % „często” i „bardzo często”
- 72% widziało osobę spożywającą alkohol w punkcie sprzedaży lub w jego obrębie
 - brak zgłoszeń dotyczących powyższych sytuacji
- 81 % widziało osobę nietrzeźwą kupującą alkohol na terenie gminy

4.4 Nikotynizm wśród dzieci i młodzieży – Gmina Zakroczym

Pomimo powszechnej już wiedzy o szkodliwości palenia nikotynizm wciąż stanowi poważny problem. Wg młodych uczestników diagnozy jest „duży” lub „bardzo duży” a sami zainteresowani przyznają, że **ponad 4/5 gimnazjalistów pali papierosy**. Nie bez znaczenia jest tutaj fakt, że uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych zgodnie przyznają, że nie jest im trudno zakupić papierosy. Warto tu przypomnieć, że sprzedawanie papierosów nieletnim (podobnie jak sprzedaż alkoholu) jest karalne, zgodnie z Ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (Dz.U. 2018, poz 1446 ze zm.).

Fakty:

- 74% osób uważa, że problem jest „bardzo duży” i „duży”
- 15 % uczniów szkół podstawowych przyznaje, że dzieci i młodzież w ich wieku palą papierosy
 - 1% uczniów szkół podstawowych pali „od czasu do czasu”
- 85% gimnazjalistów przyznaje, że dzieci i młodzież w ich wieku palą papierosy
 - 9% gimnazjalistów pali regularnie

- 13% gimnazjalistów pali „od czasu do czasu”
- 27 % uczniów szkół podstawowych twierdzi, że osobom w ich wieku nie jest trudno zakupić papierosy na terenie gminy
- 53 % gimnazjalistów twierdzi, że osobom w ich wieku nie jest trudno zakupić papierosy na terenie gminy

4.5 Narkotyki – Gmina Zakroczym

Ilość mitów i fałszywych przekonań w temacie narkotyków jest ogromna. Brak wiedzy w tym zakresie u osób dorosłych przekłada się automatycznie na podobne problemy wśród nieletnich, którzy sami swój poziom wiedzy w tym zakresie szacują na niewielki¹. Nie bez znaczenia jest też fakt rozpowszechnienia nieprawdziwego podziału na narkotyki „twarde” i „miękkie” oraz milczące przyzwolenie na te ostatnie.

Innym niepokojącym i nieprawdziwym przekonaniem jest to, że jednorazowe przyjęcie dawki narkotyku jest bezpieczne. Głośne ostatnio i fatalne w skutkach przykłady wzięcia popularnych wciąż dopalaczy przeczą temu przekonaniu, ale nie przekłada się to na znaczący spadek ich spożycia.

Niewątpliwie niezbędne jest przekazywanie młodym ludziom rzetelnej wiedzy na temat niebezpieczeństw jakie wiążą się z przyjmowaniem środków psychoaktywnych (także tych legalnych, jak nikotyna, alkohol, leki, a te ostatnie były wybierane przez uczniów, kiedy mieli wskazać najczęściej używane środki). Szczególnie, że **prawie połowa ankietowanych twierdzi, że nie ma problemu z kupnem narkotyków na terenie Gminy Zakroczym.**

Fakty:

- 60% osób uważa, że nasza młodzież jest narażona na kontakt z narkotykami
- 35% gimnazjalistów potwierdza, że osoby w ich wieku mają kontakt z narkotykami (np. dopalaczami)
- 3% uczniów szkoły podstawowej potwierdza, że osoby w ich wieku mają kontakt z narkotykami (np. dopalaczami)
- 14% gimnazjalistów zażywało już narkotyki
 - 9% wielokrotnie
- 33% osób twierdzi, że zna osobę, która zażywa narkotyki
- 46% osób twierdzi że na terenie gminy nie ma problemu z zakupieniem narkotyków

4.6 Konsekwencje – niskie poczucie bezpieczeństwa i przemoc

Z socjologicznego punktu widzenia każde zjawisko ma swoją przyczynę i konsekwencję. W przytoczonej tutaj Diagnozie też to zjawisko można zaobserwować. Warto pochylić się nad tymi sprawami uważniej, gdyż mogą stanowić klucz do planowania działań niwelujących wskazane zjawiska.

Niepokojące jest to, że **2/3 mieszkańców Gminy boi się spacerować po ulicach.** Do głębszej analizy należy dokładne poznanie przyczyn tego zjawiska, ale wyraźnie zwraca uwagę również **wysoki odsetek spożycia**

¹ „Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych” z 2017 roku, Nasielsk w: Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018.

alkoholu w miejscach publicznych. Nie jest tajemnicą, że większość mieszkańców nie czuje się bezpiecznie przechodząc obok pijanej grupy osób. **W te dane wpisują się statystyki, jakimi dysponuje Posterunek Policji w Zakroczymiu, który notuje systematyczny wzrost przestępstw (o ok. 58% r/r) i aż 8-krotny wzrost r/r naruszeń Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.**

W mikrospołeczności, jakimi niewątpliwie są szkoły, nie bez konsekwencji jest wysoki odsetek uczniów spożywających alkohol a nierzadko również narkotyki. Do tego dokłada się wysoki odsetek spożycia alkoholu wśród osób dorosłych. Jest od dawna wiadome, że syndrom dzieci alkoholika jest najważniejszym wyzwaniem w terapii małoletnich. Wiadomo także, że osoby nią dotknięte mają niską samoocenę. Z punktu widzenia psychologii mamy tutaj **zakłęty krąg dom-szkoła-dom**, z którego bardzo trudno wyrwać się młodemu człowiekowi. Krąg ten powinien chronić młodego człowieka, a w powyższej sytuacji stanowi dla niego zagrożenie negatywnie rzutując na całe jego przyszłe życie.

Fakty:

- 63% osób nie czuje się bezpiecznie na ulicach gminy
 - 58% wzrost liczby przestępstw na terenie Gminy (2017 vs. 2016)²
- ok. 73% uczniów doświadczyło przemocy rówieśniczej w szkole
 - 76% uczniów szkół podstawowych
 - 70 % uczniów gimnazjów
- ok. 50% uczniów ma niskie poczucie własnej wartości

5. Zagrożenia dla Gminy Zakroczym wynikające z problemu uzależnień

Zgonie z powszechnie znanym hasłem że „lepiej zapobiegać niż leczyć” koszty działań ratowniczych i naprawczych w przypadku wystąpienia problemu znacznie przewyższają koszty działań profilaktycznych, które w odpowiedni sposób poprowadzone mogą w skuteczny sposób go zniwelować lub nawet zapobiec jego powstaniu. Mówi się tu o tzw. kosztach zaniechania.

Realne zagrożenia dla gminy Zakroczym wynikające z problemu uzależnień to:

- **pogorszenie stanu zdrowia i sytuacji materialnej** osób dotkniętych problemem, konieczność objęcia pomocą społeczną, przedwczesne zgony
- **rozpady rodzin, dysfunkcjonalność, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza** i finansowa rodzin, brak wzorców, tzw. „dziedziczenie biedy”, wzrost zagrożenia przemocą w rodzinie, konieczność objęcia pomocą społeczną, konieczność umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych (koszty psychologiczne i finansowe)
- **degradacja otoczenia, w którym funkcjonują osoby uzależnione**, niszczenie gminnego mienia będącego w bezpośrednim otoczeniu spotkań alkoholowych, np. przystanki (**dla Gminy Zakroczym wzrost wykroczeń przeciwko mieniu o ok. 15x r/r³**), zaśmiecanie

² Dane Posterunku Policji w Zakroczymiu w: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zakroczym na lata 2018-2023.

³ Dane Posterunku Policji w Zakroczymiu za: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zakroczym na lata 2018-2023.

- **wzrost liczby przestępstw** (dla Gminy Zakroczym o **ok. 1,6x r/r⁴**), spadek poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców
- „odpływanie” mieszkańców z gminy, ucieczka przed konsekwencjami uzależnień wśród sąsiadów (**efekt „drenażu mózgow”**); utrata potencjalnych zysków Gminy z podatków zasilanych z pracy mieszkańców; negatywna selekcja mieszkańców w kierunku osób niepracujących i wymagających wsparcia socjalnego; problemy miejscowych firm w znalezieniu pracowników przy jednoczesnej wysokiej stopie bezrobocia wśród mieszkańców
- **unikanie rejonów dotkniętych uzależnieniami przez potencjalnych przyszłych mieszkańców** niezwykle istotne w sytuacji nasilającej się migracji z centrów miast w kierunku miejscowości podmiejskich; utrata potencjalnych zysków Gminy z podatków osób nowo zasiedlonych

Pobieżna analiza tych punktów jasno wskazuje, że skupienie uwagi na przeciwdziałaniu uzależnieniom prowadzi do wymiernych celów gospodarczych i finansowych dla Gminy.

Rysunek 1. Przykład, Strona lewa: Jeden z przystanków w Gminie Zakroczym, blisko skrzyżowania z DK62. Miejsce spotkań osób nadużywających alkoholu, niestety także nieletnich. 05.10.2018, materiały własne. Strona prawa: Przykład pobocza drogi w Gminie Zakroczym. 07.10.2018, materiały własne.

6. Cele Programu

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii wyznaczają podstawowe zadania gmin w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki oraz pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem uzależnienia. W Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Zakroczym na 2019 rok określone zostały cele i działania, które należy w tym zakresie podjąć lub kontynuować w oparciu o przeprowadzoną lokalną diagnozę problemu. Stanowi on element Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zakroczym na lata 2017-2020. Cele i działania określone w niniejszym Programie korespondują również z innymi dokumentami strategicznymi na poziomie kraju (w tym z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020) i województwa mazowieckiego.

⁴ Dane Posterunku Policji w Zakroczymiu za: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zakroczym na lata 2018-2023.

6.1 Cel główny

Celem głównym Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Zakroczym oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

6.2 Cele szczegółowe

1. Prowadzenie działań profilaktycznych, w tym profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie problemu uzależnień
2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem
3. Udzielanie wsparcia rodzinom, w których występują problemy uzależnienia w szczególności pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień
5. Czuwanie nad przestrzeganiem przepisów określonych w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

6.2.1 Cel 1: Działalność profilaktyczna

Nadrzędnym celem jest szeroko pojęta działalność informacyjna z zakresu negatywnych skutków uzależnień oraz promowanie zdrowego trybu życia. Działalność ta winna być prowadzona w taki sposób, by dotrzeć do pożądanych grup docelowych.

Działania:

- 1) Prowadzenie profilu facebookowego GKRPA (<https://www.facebook.com/GKRPAZakroczym>)
- 2) Realizacja zajęć profilaktycznych w szkołach na terenie gminy Zakroczym.
- 3) Organizacja spotkań informacyjnych związanych z tematyką uzależnień oraz warsztatów doskonalenia umiejętności wychowawczych dla rodziców.
- 4) Promocja zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży poprzez organizowanie atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu i świętowania bez używek.
 - a) Organizacja pikniku rodzinnego „0 % alkoholu – 100 % zabawy”.
 - b) Organizacja kampanii „Wigilia bez alkoholu. Wigilia dla Rodziny”.
 - c) Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
 - d) Finansowanie uczestnictwa w Zakroczymskich Spotkaniach Dzieci i Młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i innymi dysfunkcjami.
 - e) Dofinansowanie różnych form wypoczynku letniego/zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży.
- 5) Działania profilaktyczno-informacyjne skierowane do dzieci, młodzieży, kobiet w ciąży, rodziców, osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami, osób współuzależnionych, kierowców, sprzedawców napojów alkoholowych/właścicieli punktów sprzedaży (za pośrednictwem plakatów, ulotek, stron internetowych, mediów społecznościowych, itp.).
- 6) Zakup sprzętu, pomocy, materiałów do prowadzenia działań profilaktycznych.
- 7) Inne działania z zakresu profilaktyki organizowane lub pozytywnie zaopiniowane przez GKRPA

6.2.2 Cel 2: Dostępność pomocy terapeutycznej

Kluczem do skutecznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej jest ich dostępność, stałość oraz wysoka jakość usług świadczonych przez profesjonalistów.

Działania:

1. Rozwijanie działalności Gminnego Punktu Konsultacyjnego Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej (konsultacje dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami).
2. Dofinansowanie pobytu osób uzależnionych w Ośrodku Apostolstwa Trzeźwości w Zakroczymiu.
3. Informowanie o dostępnych formach pomocy terapeutycznej na terenie gminy Zakroczym i powiatu nowodworskiego.
4. Wspieranie działalności placówek oferujących pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną.
5. Współfinansowanie programów i projektów terapeutycznych skierowanych do osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.

6.2.3 Cel 3: Udzielanie wsparcia rodzinom

Uzależnienie członka rodziny wpływa destrukcyjnie na cały system i wszystkie żyjące w nim osoby. Wymagają one odpowiedniej pomocy terapeutycznej, informacyjnej i prawnej.

Działania:

1. Rozwijanie działalności Gminnego Punktu Konsultacyjnego Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej (konsultacje dla osób z rodzin z problemem uzależnienia lub zagrożonych uzależnieniem, problemem przemocy w rodzinie).
2. Diagnozowanie przez GKRPA sytuacji rodzin dotkniętych problemem uzależnienia, prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia terapii.
3. Udział członków GKRPA w Zespole Interdyscyplinarnym oraz Grupach Roboczych w ramach Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Podejmowanie przez GKRPA czynności zmierzających do sądowego orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, finansowanie opinii biegłych na potrzeby niniejszych spraw.
5. Dofinansowanie pobytu osób współuzależnionych w Ośrodku Apostolstwa Trzeźwości w Zakroczymiu.
6. Wspieranie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych i członków ich rodzin.
7. Inne formy wsparcia osób dotkniętych problemem uzależnienia, współuzależnienia, przemocy w rodzinie zaproponowane lub pozytywnie zaopiniowane przez GKRPA, zgodne z realizacją zadania.

6.2.4 Cel 4: Wspomaganie działalności NGO

Wspomaganie działalności instytucji pozarządowych i osób fizycznych w rozwiązywaniu problemów alkoholowych jest już standardem, a dotychczasowe doświadczenia wskazują, że poleganie na NGO przekłada się na wymierne efekty.

Działania:

1. Informowanie społeczności lokalnej o działalności instytucji i organizacji pomocowych oraz promocja podejmowanych przez nie działań i inicjatyw za pośrednictwem gablot informacyjnych, stron internetowych, ulotek, mediów społecznościowych.
2. Promocja działalności grup samopomocowych: AA „Benignus”, grupy Al.-Anon, grupy Anonimowych Hazardzistów działających przy OAT Zakroczym.
3. Podejmowanie współpracy przez służby, instytucje, organizacje pozarządowe i osoby zaangażowane w tematykę uzależnień i profilaktykę, poprzez realizowanie projektów partnerskich, tworzenie lokalnych standardów i procedur pomocy, wymianę informacji.
4. Dofinansowanie udziału w szkoleniach, konferencjach, spotkaniach związanych z rozwiązywaniem problemów uzależnień, profilaktyką, komunikacją interpersonalną, przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie itp. dla nauczycieli i pedagogów, pracowników socjalnych, członków GKRPA, członków lokalnych organizacji pozarządowych.
5. Wsparcie działalności organizacji pozarządowych w zakresie działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych/zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin (projekty, programy, inicjatywy lokalne itp.)

6.2.5 Cel 5: Czuwanie nad przestrzeganiem przepisów

Wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych jest jednym z zadań gmin. Należy także pamiętać o innych zadaniach wynikających z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj. kontrola przestrzegania przepisów dotyczących sprzedaży oraz działaniach profilaktycznych mających na celu ograniczenie spożycia napojów wysokokowych.

Działania:

1. Opiniowanie przez GKRPA wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Kontrola przestrzegania obowiązujących zapisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie obrotu napojami alkoholowymi i ich reklamy (podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów prawa).
3. Działania informacyjne, edukacyjne i motywacyjne skierowane do właścicieli i sprzedawców punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Monitorowanie zdarzeń penalizowanych w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii

7. Zasoby Gminy Zakroczym w zakresie realizacji Programu

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zakroczymiu
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu
- Ośrodek Apostolstwa Trzeźwości im. o. Benignusa Jana Sosnowskiego w Zakroczymiu
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Zakroczymiu

- Posterunek Policji w Zakroczymiu
- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Pomnik Wdzięczności w Zakroczymiu
- Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina w Wojszczykach
- Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Emolinku
- Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Wspomożycielek Dusz Czyścicowych im.s. Wandy Olędzkiej w Zakroczymiu
- Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży w Zakroczymiu – Świetlica Środowiskowa „Przyjaciół”
- Przychodnia POZ nr 3 w Zakroczymiu
- Dom Terapii i Readaptacji Społecznej Stowarzyszenia „Antidotum” w Janowie
- Gminny Ośrodek Kultury w Zakroczymiu
- Gminna Biblioteka Publiczna w Zakroczymiu
- Organizacje pozarządowe
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Zakroczymiu

8. Ramy czasowe i finansowanie

Gminny Program realizowany będzie w 2019 roku. Realizacja zadań finansowana będzie ze środków własnych Gminy Zakroczym pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art. 182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi). Dodatkowym źródłem finansowania mogą być fundusze strukturalne Unii Europejskiej i inne środki, pozyskiwane zarówno przez Gminę, jak też realizatorów i partnerów Programu.

Zgodnie z art. 11 pkt 1 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, środki finansowe na realizację Programu stanowią dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Środki zostały zaplanowane w Budżecie Gminy Zakroczym. Niewykorzystane środki nie wygasają z upływem roku budżetowego i będą przeznaczone na realizację kolejnego Programu w roku następnym.

9. Zasady Finansowania GKRPA

Ustala się następujący sposób wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zakroczymiu:

- 1) Przewodniczący Komisji:
- 2) wynagrodzenie miesięczne 600 zł brutto + 100 zł brutto za udział w regularnym posiedzeniu Komisji (1 x miesiąc)

- 3) Członkowie: 300 zł brutto miesięcznie + 100 zł brutto za udział w regularnym posiedzeniu Komisji (1 x miesiąc)
- 4) Za udział w dodatkowych posiedzeniach Przewodniczący ani Członkowie nie będą otrzymywać dodatkowych wynagrodzeń.
- 5) Dokumentem potwierdzającym udział w posiedzeniach Komisji jest lista obecności.
- 6) Członkowie Komisji uczestniczący w kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych będą otrzymywać dodatkowe jednorazowe wynagrodzenie w kwocie 100,00 zł. brutto za każdy skontrolowany punkt sprzedaży. Dokumentem potwierdzającym będzie lista uczestników kontroli potwierdzona przez Przewodniczącego
- 7) Wynagrodzenia członkom Komisji określone w punktach 1, 2 i 5 wypłacane będą do dnia 15-go następnego miesiąca.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t.Dz.U. 2018 poz. 2137 z późn.zm.) oraz Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (j.t. Dz. U. z 2018r. poz. 1030 z późn.zm.) nakładają na gminy obowiązek podejmowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych oraz pomocy osobom doświadczającym problemu alkoholizmu i narkomanii.

Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
- 7) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób

Realizacja ww. zadań prowadzona jest w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uchwalanego corocznie.. Określa on lokalne propozycje działań w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu lub narkotyków oraz związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Stanowi on część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zakroczym na lata 2017-2020. Program jest adresowany do całej społeczności mieszkańców gminy Zakroczym, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, osób współuzależnionych, osób z grup ryzyka, dzieci i młodzieży, sprzedawców napojów alkoholowych. Głównym zadaniem programu jest stworzenie warunków służących zmniejszaniu szkód społecznych i ekonomicznych związanych z używaniem i nadużywaniem środków psychoaktywnych a także zapobieganiu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu uzależnionych i współuzależnionych mieszkańców gminy Zakroczym.

Na realizację zadań są przeznaczone środki uzyskiwane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które określa plan finansowy opracowany na dany rok. Zgodnie z art. 18² ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane będą jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele. Kwota środków finansowych nie wykorzystana w danym roku budżetowym powinna zwiększyć pulę środków przeznaczonych w następnym roku na realizację gminnych programów.

Gminny Program na rok 2019 został opracowany zgodnie z ww. obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy. W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zakroczym na rok 2019 jest zasadne.